

Փայտիկ սենյակ Մաճմարենք ճրանցքներից մեկում: Մենյակում մի սեղան է դրված, վրան՝ հետան նվազարկիչ ու ճաշնապեսակմեր, մի արռո և բախու: Կրողի սեղանի մոտ մեմեագրում է:

Ամառային անձրևու օր է, ժամը չորսի մոտ:

Ներ է մտնում ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՄԱԾ: Գոռղը շարունակում է մեմեագրել, երիտասարդ կապիտալիստը շշում է սենյակում:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՄԱԾ— Զէի՞ք ցանկանա արդյոք «Ասթըրդեյ իվնինդ փոսթ» բաժանորդագրվել:

ԳՐՈՂ— Մի խանգարեք:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՄԱԾ— (Ինքն իրեն): Ի՞նչ է գրում: (Գրողին): Ի՞նչ էք գրում: (Ոչ մի պատասխան): Դիմ չե՞ք լինի, եթե ես մի փոքր երաժշտություն լսեմ: Դրսում անձքեւ է:

ԳՐՈՂ— Ասացի՞ մի խանգարեք

Երիտասարդ կապիտալիստը մտնենում է նվազարկիշին, տեղադրում է ճայնավակը և խփում է երաժշտությունը Ամեց երաժշտությունը շարունակվում է, ներս է մտնում մի երիտասարդ ամբարտ Մեծ Ամենամաս ԱզՁԽն, յում է երգը, իսկ երիտասարդը նայում է նրան: Ազիցիք դիմենք նման է արապատկերի:

ԱԴՐԻԿ— (Լսելով երգը): Մահոթ երգ է: Հիշում եմ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՄԱԾ— Իմ անունը Ջոն է: Կարո՞ղ եմ ձեզ որևէ բան վաճառել:

ԱԴՐԻԿ— Սուս կացեք: Սուս:

ԳՐՈՂ— (Զայյանցած): Վերջապես թողնելո՞ւ եք աշխատեմ: (Հանկարծ շրջվում ու անենում է երիտասարդ կապիտալիստին և աղջկան: Երիտասարդ կապիտալիստը շատ վատ հազնված 17—18 տարեկան տղա է: Աղջիկը շատ գեղեցիկ է): Այս ի՞նչ է: (Տղային): Ո՞վ եք դուք:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՄԱԾ— Իմ անունը Ջոն է:

ԱԴՐԻԿ— (Աղջկան): Ներեցեք, ո՞վ եք դուք:

ԱԴՐԻԿ— Դոլորեսն եմ:

ԳՐՈՂ— Շատ լավ, հիանալի է: Հիմա գուցե բարի լինեք հանգիստ նստել զրուցել և կամ թե իրար նայել, կամ շրվել էստեղից, կամ մեռնել, կամ ինչ որ կուզեք: Ես գործ ունեմ անելու:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Ինչ ասեք կանեմ, բացի մեռնելուց:

ԳՐՈՂ— Շատ բարի: Նախ անջատեք նվագարկիշը: Ապրել եք ուզում՝ ապրեք, բայց ինձ այլս շնանգարեք:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Մի՞թե երաժշտությունը կարող է խանգարել:

ԱՂՋԻԿ— (Երիտասարդ կապիտալիստին): Գնանք, նա ուզում է մենակ մնալ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Ոչ, մնանք: Դրսում անձրեւ է: Նա ասաց, որ մենք կարող ենք նստել զրուցել:

ԳՐՈՂ— (Դառնալով գրամեքենային): Չեմ հասկանում, այս զարմանալի մարդիկ որտեղից են անվերջ հայտնվում: Թե փող ունենայի կամ ուրիշ մի բան, հասկանալի կլիներ: Բայց ես ոչինչ չունեմ նրանց տալու: (Երջում է դեպի աղջիկը): Հեյ, դուք քաղցած եք:

ԱՂՋԻԿ— Այո:

ԳՐՈՂ— Էղպես էլ զիտեի: Ներողամիտ կլինեք, ես ոչինչ չունեմ ձեզ տալու: Ես ինք էլ քաղցած եմ: Շա՞տ եք քաղցած:

ԱՂՋԻԿ— Երեկվանից ոչինչ չեմ կերել:

ԳՐՈՂ— Իսկ դո՞ւ, Սեմ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Զո՞ն, ոչ թե Սեմ: Ես էլ քաղցած եմ:

ԳՐՈՂ— Բարի, Զո՞ն: Երբվանից է, որ ոչինչ չես կերել:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Չեմ հիշում: Դիտեմ, որ նախաճաշել եմ երեկ չէ առաջին օրը: Հաշիվը կորցրել եմ:

ԳՐՈՂ— Դուցե թուղություն կամ գլխապտո՞ւյտ ես զգում:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Ոչ, միայն թե տագնապի մեջ եմ: Ոչ ոք չի ցանկանում «Սաթըրեի իվնինգ փոսթ» բաժանորդագրվել: Հազար ու մի խոսակցություններ եմ լսում պատերազմի մասին ու հասկանում եմ, որ աշխարհը քանդվում է: Կուզեի իմանալ, թե այս ամենի վերջը ինչ է լինելու:

ԳՐՈՂ— Պարզ է: Դու արդեն քաղցից զառանցում ես: Չեմ կարծում, թե կարողանաս փողոց դուրս գալ ու մուրալ: Կարո՞ղ ես:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Կամաշեմ:

ԳՐՈՂ— Իհարկե, կամաշես, ո՞վ չի ամաւշի: Այնինչ, եթե շմուրաս, հավանական է, որ ի վերջո աշխարհի մտահոգությունից ուշաթափվես ու մեռնես, եթե անշուշտ չգտնվի մեկը, որ քեզ օգնության հասնի:

- ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՏ** — Ես ոչ մի ողորմություն չեմ ուզում:
- ԳՐՈՂ** — Ի՞շարկե ոչ: Ողորմություն ուզող չկա: Դու ինչ կցանկանայիք,
քույրիկ, սե՞ր թե ողորմություն:
- ԱՂՋԻԿ** — Ի՞նչ:
- ԳՐՈՂ** — Ոչինչ: Ամենքն էլ կհասկանան, որ քո ուզածը սերն է:
- ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՏ** — Զգիտեմ, թե ով եք դուք, բայց ձեր վե-
րաբերմունքը շատ տարօրինակ է: Գրո՞ղ եք, թե նման մի բան:
- ԳՐՈՂ** — Ես գրում էի, երբ դուք սենյակ մտաք:
- ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՏ** — Կարծեցի թե մեքենագրելու փորձ եք ձեռք
բերում, որպեսզի որևէ գրասենյակում աշխատանք ճարեք: Քոլեզ
ավարտած մի ժանոթ ունեմ, որը աշխատանք ստացավ մթերային
խանություն, որովհետեւ մեքենագրել զգտեր: Ամեն երեկո աշխա-
տանքից հետո տիրոջ համար մի քանի նամակ էր մեքենագրում:
- ԳՐՈՂ** — Ես գրող եմ:
- ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՏ** — Պետք է որ հարուստ լինեք:
- ԳՐՈՂ** — Ունեցած-շունեցած աշխային սենյակում է: Եվ այդպես
արդեն յոթ տարի: Ուտել ուզո՞ւմ եք:
- ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՏ** — Այո:
- ԳՐՈՂ** — (Ծածկելով մեթենան): Շատ լավ: Վերցրու էս գրամեքենան,
տար դիմացի տունը և մեկնումեկին ծախսիր: Ես կուղարկեի քեզ
քաղաք, որ մեքենան գրավ գնես, բայց Հինգ սենթ անգամ շունեմ,
մետրոյի համար, իսկ ոտքով չի լինի, հեռու է: Մինչև հետ գաս, էս
աղջիկը շատ հնարավոր է քաղցից մեռնի: Եվ դու էլ նույնը:
- ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՏ** — Ոչ, ես չեմ մեռնի, ոչ էլ նա: Զէ:
- ԱՂՋԻԿ** — Զգիտեմ: Ես այնքան երկար եմ երազել, որ չգիտեմ, թե ինչ
է կատարվում շուրջս: Կուղենայի մի քիչ երաժշտություն լսել: Դա
ինձ հիշեցնում է բաներ, որոնք ավելի կարեռ են, քան թե ունե-
նալը կամ շունենալը:
- ԳՐՈՂ** — (Թենում է նոր ձայնապեսակ): Շատ լավ: Ահա ձեզ երաժշտու-
թյուն: (Փրամեթենան աալիս է Ձոնին): Վազիր դիմացի տունը և
բոլոր գների զանգը տուր: Աշխատիր հնարավորին շափ թանկ ծա-
խել: Հինգ տարի առաջ գինը վաթսուն դոլար էր: Մախիր հինգով,
եթե հաջողվի, եթե չ՝ աշխատիր չորսով ծախել, թե չորսով էլ չըս-
տացվի, երեքով, թե երեքով էլ չեղավ..
- ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՏ** — Կծախեմ երկուսով: Իսկ եթե մի դոլար ահ-
գամ շտա՞ն:
- ԳՐՈՂ** — Հետ բեր անիծվածը: Դոլարից մի պես էլ պակաս չենք

Ժախի: Ես փոքրիկ խարխով մեքենայով ես ստեղծել եմ մի քանի գրվածքներ, որ աշխարհի լավագույն չճրապարակված գործերից են: ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Ես նման բան դեռ չեմ արել: (Աղջկան): Յտեսություն:

Ա.Ջ.ԻԿ— Յտեսություն:

ԳՐՈՂ— Փողոցն անցնելիս զգույշ եղիր: Էա՞վ ես տեսնում: ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Հիանալի եմ տեսնում: Ի՞նչ անեմ, եթե հանկարծ շատ փող ստացա, ասենք թե հինգ գոլար:

ԳՐՈՂ— Վազիր խանութ և ուտելու լիբը բան ըեր:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Էալի: Ուզում եմ իմանար, որ անշափ երախատապարտ եմ ձեզ:

ԳՐՈՂ— Չարժեր: Ես էլ քաղցած եմ: Եթե ապրեմ, նորից կշարունակեմ գրել: Կուզենայի մի բան խմել, այսինքն վիսկի կամ նման մի բան, եթե իշարկե փող ձեռք բերիր: Փոքր շերն արժեն տասից երեսուն հինգ սենթ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Շատ բարի: Յտեսություն:

ԳՐՈՂ ԵՎ Ա.Ջ.ԻԿ— Յտեսություն:

Արոշ ժամանակ երկուսով երաժշտություն են խում:

Ա.Ջ.ԻԿ— Ես հաց եմ սիրում, իսկ դո՞ւք:

ԳՐՈՂ— Ես էլ հնձոր սիրում ես:

Ա.Ջ.ԻԿ— Ի՞նչ հիանալի բան է խնձորք: Ոլինչ շկա խնձորից լավ:

ԳՐՈՂ— Ես խաղող էլ եմ սիրում: Խաղողը հատուկ նշանակություն ունի:

Ա.Ջ.ԻԿ— Իսկապե՞ս: Իսկ ո՞րն է դրա նշանակությունը:

ԳՐՈՂ— Խաղողից զինի են ստանում, իսկ դու գիտե՞ս, թե ինչ է նշանակում զինին:

Ա.Ջ.ԻԿ— Երանի՝ իմանայի:

ԳՐՈՂ— Գինին կյանք է, այժմ և հավիտյան: Հալերժական կյանքը ԱՀա թե ինչ է նշանակում զինին: Երբ խաղող ես ուտում, զգում ես, թե ինչ հրաշալի է աշխարհի երեսին ապրելը:

Ա.Ջ.ԻԿ— Օ, շնորհակալ եմ:

ԳՐՈՂ— (Զբաղվում է նվազագույնով): Որտե՞ղ կուզենայիր լինել:

Ա.Ջ.ԻԿ— Մի արևոտ տեղ:

ԳՐՈՂ— Դու քաղցած ես, ահա թե ինչ: Անձրեսոտ եղանակը ամենից հաճելին է: Անձրեն արցունք է, իսկ արտասլելիս մաքրվում են: Մի ծիծաղելի պատմություն պատմե՞մ:

Ա.Ջ.ԻԿ— Պատմեք, բայց չեմ խոստանում ծիծաղել՝ շատ եմ տիսուր:

ԳՐՈՂ— Ես ինքս էլ չեմ խոստանում ծիծաղել: Բայց դե պատմությունը ծիծաղելի է: Երբ տասք տաքեկան էի, մի օր գյուղ զնացի և գտա խաղողի մի մեծ այգի, հոյակապ կարմիր խաղողներով: Անցնում էի՝ նայելով մի թփից մյուսք, շղիպչերով նույնիսկ մի հատիկ խաղողի: Հանկարծ այգու տերը տեսավ ինձ ու «գող» ասաց: Ու վոնդեց խաղողի այգուց:

ԱՐՁԻԿ— Դա՞ է պատմությունը:

ԳՐՈՂ— Այո:

ԱՐՁԻԿ— (Սկսում է լաց լինել): Յավում եմ, բայց ասացի, չէ՞ , որ չեմ խոստանում ծիծաղել:

ԳՐՈՂ— Ես էլ կուզենայի մեկ-մեկ այգեկս լաց լինել:

ԱՐՁԻԿ— Զե՞ք կարողանում լաց լինել:

ԳՐՈՂ— Ոչ:

ԱՐՁԻԿ— (Լաց է լինում ավելի դառը լացավ): Իսկ ես կարող եմ:

ԳՐՈՂ— Դիտեմ, որ կարող ես: Քեզանից ավելի լավ լացող չեմ տեսել: Մի անգամ կարդացի մի ազգիա մասին, որը տասնմեկ տարի շարունակ լաց է եղել: Սիրաժին սպանել էին պատերազմում, դրա համար էլ լաց էր լինում:

ԱՐՁԻԿ— Հետո ի՞նչ եղավ:

ԳՐՈՂ— Չդիտեմ: Երմի դադարեց լաց լինելուց:

ԱՐՁԻԿ— Այգքա՞ն բան:

ԳՐՈՂ— Այո:

ԱՐՁԻԿ— (Նորից նեկեկալով): Լաց լինելուց ի՞նչ օգուտ:

ԳՐՈՂ— Ինչ որ իմաստով երկի բարերար է: Կարծում եմ, զա նման է անպատճախան սիրա: Նրբացնում է մարդուն:

ԱՐՁԻԿ— Չեմ հավատում:

ԳՐՈՂ— Ես էլ չեմ հավատում, բայց մի անգամ գրել եմ, որ զա է արցունքների իմաստը:

ԱՐՁԻԿ— Եթե դուք մեկին սիրեք, իսկ նա չսիրի ձեզ, մի՞ թե ձեր լացը ի՞ գա:

ԳՐՈՂ— Ոչ:

ԱՐՁԻԿ— Անսիրտ մարդ եք:

ԳՐՈՂ— Անսիրտ: Ո՞ւմ հանդեպ:

ԱՐՁԻԿ— Ազգաւ: Ես սիրում եմ ձեզ: Ինչո՞ւ լաց չեք լինում:

ԳՐՈՂ— Ես կարծում էի, թե դու նրան ես սիրում:

ԱՐՁԻԿ— Նրա՞ն: Ո՞ւմ:

ԳՐՈՂ— Այն տղային: Զոնին կամ Սեմին, ի՞նչ էր նրա անունը: Նա սիրում է քեզ:

ԱՎՋԻԿ — Ի՞նչ իմացաք:

ԳԻՐՈՂ — Ես գրող եմ: Ես տեսա, թե նա ինչպես էր քեզ նայում: Նա քաղցած է, ինչպես և դու... նա սիրում է քեզ, որովհետև դու շատ լավիկն ես: Դու նրան հիշեցնում ես մի բան, որը նա չի կարող մտարերել՝ խաղող կամ գուցե մի ուրիշ բան: Հանկարծակի նա կհիշի և այն ժամանակ կասի, որ սիրում է քեզ:

ԱՎՋԻԿ — Ես ձեզ եմ սիրում:

ԳԻՐՈՂ — Դու պարզապես քաղցած ես:

ԱՎՋԻԿ — (Լաց լինելով): Դուք շատ անսիրտն եք: Դուք ինձ չեք սիրում:

ԳԻՐՈՂ — Սիրում եմ: Սիրում եմ քեզ շատ, շատ:

ԱՎՋԻԿ — Ոչ, դուք ինձ չեք սիրում:

ԳԻՐՈՂ — Բայց ես իրոք սիրում եմ: Ես էլ նրա պես քաղցած եմ: Նրան նից էլ քաղցած: Միայն նրա պատճառով է, որ մինչև հիմա չեմ ասել, թե որքան սիրելի ես ինձ համար:

ԱՎՋԻԿ — Հենց այնպես ասում եք:

ԳԻՐՈՂ — Լաց լինեն այլևս: Սպասիր մինչև որ մի բան ուտես: Տեսնո՞ւմ ես էս փոքրիկ քարերը: Ես գրանք հավաքել եմ Խաղաղ օվկիանոսի ափերից: Առաջ ապրում էի Սան Ֆրանցիսկոյում: Մի տես թե ի՞նչ սրանչելի քարեր են: Դու էլ այս քարերի նման գուրեկան ես:

ԱՎՋԻԿ — Ինձ չեք սիրում:

ԳԻՐՈՂ — Անհանգիստ եմ այդ տղայի համար: Գրամեքենան ծախե՞ց, թե ոչ: Սա է խնդիրը:

ԱՎՋԻԿ — Հուսով եմ, որ չի ծախել: Եվ ոչ էլ կծախի: Հուսով եմ, որ նա կգողանա մերենան և այլևս չի գա:

ԳԻՐՈՂ — Ի՞նչ ես ասում, ուշքի եկ, ես սովից մեռնում եմ, դու նույն պես:

ԱՎՋԻԿ — Նույնիսկ եթե նա վերադառնա ուտելիքով, ես ոչինչ չեմ ուտի:

ԳԻՐՈՂ — Պարզ է: Իսկ ես կուտեմ:

ԱՎՋԻԿ — Դուք շատ անսիրտն եք: Ես էլ կուտեմ:

ԳԻՐՈՂ — Հիմարություն կլիներ շուտելը:

ԱՎՋԻԿ — Ինչո՞ւ եք այստեղ ապրում, ինչո՞ւ չեք տեղափոխվում մի ուրիշ տեղ, ուր ավելի լուսավոր է:

ԳԻՐՈՂ — Լույսն այստեղ բավական է: Տեսնո՞ւմ ես այս քարերը: Դու էլ սրանց պես...

ԱՎՋԻԿ — Ինչո՞ւ եք էլի նույնը ասում:

ԳԻՐՈՂ — Այս քարերը միակ բանն է սենյակում, որ ինձ է պատկանում, որ աստված ինձ տվել է: Դու սրանցից յուրաքանչյուրի պես լավն ես: Ապա նայիր դրանց, ի՞նչ ես տեսնում:

ԱՐՁԻԿ— Ոչինչ:

ԳԻՐՊ— Աստված իմ, մի՞թե էղքան քաղցած ես:

ԱՐՁԻԿ— Այո:

ԳԻՐՊ— Ցավում եմ:

ԱՐՁԻԿ— Ինչո՞ւ:

ԳԻՐՊ— Որովհետև սիրում եմ քեզ:

ԱՐՁԻԿ— Չեք սիրում:

ԳԻՐՊ— Անձրեք դեռ գալիս է: Միգուցե նա վա՞յր է ընկել փողոցում:

Դու դեռ քաղցա՞ծ ես:

ԱՐՁԻԿ— Ոչ:

ԳԻՐՊ— Ես էլ քաղցած չեմ:

ԱՐՁԻԿ— Ես ձեզ սիրում եմ:

ԳԻՐՊ— Լավ: Սոսացիր:

ԱՐՁԻԿ— Ես կսիրեմ ձեզ հավիտյան:

ԳԻՐՊ— Քո տարիիք աղջկա համար դա շատ երկար ժամանակ է: Քանի՞ տարեկան ես:

ԱՐՁԻԿ— (Լաց լիճելով): Դուք ծիծաղում եք ինձ վրա: Տասնյոթ տարեկան եմ:

ԳԻՐՊ— Ներիբ: Հիասքանչ աղջիկ ես:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— (Վերադառնում է՝ գրամեթենան ձեռիբ:

Իեմքը բրշված: Ժպտում է): Զեր գրամեթենան ուզող չեղավ:

ԳԻՐՊ— Դե ի՞նչ, մոռում է փող ձեռք բերելու մի ուրիշ հնար գտնել:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— «Սաթլըրեյ իվնինգ փոսթ» բաժանորդագրվող էլ շկա:

ԱՐՁԻԿ— Մենք բոլորս կմեռնենք: Շատ ուրախ եմ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Ուրա՞խ:

ԱՐՁԻԿ— Այո:

ԳԻՐՊ— (Ճնճին): Մի անհանգստացիր, մենք չենք մեռնի:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Ես նույնիսկ մի տարի սովորել եմ բարձրագույնում:

ԳԻՐՊ— (Գրամեթենան դնում է սեղանի վրա, մի թերթ բուղը է տեղաբրում և սկսում տպել: Դիմելով աղջկան): Եթե հիսուն սենթ ունենայիր, ի՞նչ կնախընտրեիր՝ տապակած մի՞ս, թե՞ հավ:

ԱՐՁԻԿ— Ես ոչինչ չեմ ուզում:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Թե փող ունենայի, ի՞նչ կուգենայիր, որ առնեի քեզ համար:

ԱՐՁԻԿ— Ոչինչ չի ուզենա: Շնորհակալություն:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Ի՞նչ է պատահել:

ԱՎՋԻԿ— Շատ հիմարն ես:

ԳՐՈՂ— (Վեր է բռչում ու դիմում աղջկան): Էս քարերին նայիր...

Դու բոլորովին նման չես դրանց:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Նրան ի՞նչ է պատահել:

Ազդիկը նորից սկսում է լաց լինել:

ԳՐՈՂ— Պարզապես քաղցած է:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— (Աղջկան): Քեզ ի՞նչ է պատահել:

ԱՎՋԻԿ— Նա ինձ վիրավորեց:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Վիրավորեց: Ի՞նչ ասաց: (Գրողին): Լսեք,
դուք շատ բարի գտնվեցիք, թույլ տալով մեզ պատսպարվել անձրե-
վից, բայց չհամարձակվեք իմ ներկայությամբ վիրավորել աղջկան:

ԳՐՈՂ— Նստիր:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Դուք այդ երավունքը չունեք:

ԳՐՈՂ— Նստիր: Երկուսով նստեք, երաժշտություն լսեք, մի բանով
զբաղվեք: Ի՞նչ է, չե՞՞ք տեսնում, որ շանում եմ գործս առաջ տանել:

Ներս է մանում մի ներ կին ախուր մայթող մանկական դիմելին:

ԿԻՆ— Թույլ կտա՞ք մնալ այստեղ մինչև անձրեզ կտրվի:

ԳՐՈՂ— (Առանց շրջվելու): Իշարկե: Բայց ոչինչ չունեմ ուտելու:

ԿԻՆ— (Երիտասարդ կապիտալիսահին): Հա՞յող է:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Ոչ:

ԱՎՋԻԿ— Դուք տեղ չունե՞ք մնալու:

ԿԻՆ— Ոչ:

ԱՎՋԻԿ— Ես էլ:

ԳՐՈՂ— Շատ բարի: Բոլորդ էլ կարող եք էստեղ մնալ: Եթե միայն
մի քանի բոպե լոեք, մնացեք ինչքան որ սրտներդ ուզիր: Անձրեզ
անկերզ չի տեսելու: Երբ դադարի, կարող եք զնալ ուր որ ցանկա-
նաք: Վստա՞՞նք, որ կկարողանաք գտնել...

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— (Անոշը): Զե՞ք ցանկանա բաժանորդագոր-
վել:

ԿԻՆ— Ի՞նչ բաժանորդագորվել:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— «Սաթըրդեյ իշնինդ փոսթ»:

ԿԻՆ— Ոչ:

ԳՐՈՂ— Ահա թե ինչ, ես կբաժանորդագորվեմ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— (Վեր ցատկելով): Բնկապե՞ս: Մոռաշիկա
վեց ամիսը դուք ոչինչ չեք վճարի:

ԳՐՈՂ— Վեց ամիս: Քեզ ի՞նչ օգուտ դրանից:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍ— Սկզբում ոչինչ: Բայց եթե հաջողվի հա-
158

վարել բաժանորդագրման մի քանի թերթիկներ, ևս կներկայանամ դրասենյակ և հնարավոր է մեկնումեկը ինձ պարտքով կես դոլար տա:

ԳՐՈՂ— Այդ դեպքում ես ութ-տասը անգամ կրաժանորդագրվեմ, տարբեր անուններով ու տարբեր հասցեներով:

ԵՐԻՏԱՍԱՍՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՍ— Շատ շնորհակալություն: Լրացրած թերթիկները մեծ տպավորություն կիրողնեն: Թնջո՞ւ սիտի ձեղ նման բարեսիրտ մարզը վիրավորի սրա նման հիմանալի աղջկան:

ԱՊՀԻԿ— Ո՞ւմ է ոչ վիրավորել:

ԵՐԻՏԱՍԱՍՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՍ— (Հանելով թերթիկները): Գուցե դո՞ւ էլ բաժանորդագրվես:

ԱՊՀԻԿ— Ի՞մարկե: Ութ-տասը անգամ:

ԵՐԻՏԱՍԱՍՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՍ— Զդիտեմ թե ինչպես շնորհակալություն հայտնեմ:

ԱՊՀԻԿ— Զարժե: Դու դեռ քաղց զգո՞ւմ ես:

ԵՐԻՏԱՍԱՍՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՍ— Ոչ առաջլա պիս: Կարծում եմ, մեկնումեկի մի քիչ փող կտա ինձ պարտքով: Հետո կվերադարձնեմ: (Օեր կնոջը): Դուք ևս չէի՞ք ցանկանա բաժանորդագրվել:

ԿԻՆ— Ի՞մարկե:

Գրողը, աղջիկը, ձեր կինը լրացնում են յուրաքանչյուրը ուր-տասը թերթիկներ և տախու են Երիտասարդ կապիտալիստին:

ԵՐԻՏԱՍԱՍՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՍ— Արդեն ինձ զայի եմ դդում: Կարծում եմ կարիք չկա հուսահատվելու:

ԳՐՈՂ— Ինձ էլ է այլողես թվում:

ԱՊՀԻԿ— Եվ ինձ:

ԿԻՆ— Եվ ինձ:

ԵՐԻՏԱՍԱՍՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՍ— Կարծում եմ ամեն ինչ դավ կլինի:

ԳՐՈՂ— Ես էլ եմ այլպիս կարծում:

ԱՊՀԻԿ— Անձրկը դեռ զալի՞ս է:

ԿԻՆ— Կարծեմ դադարել է:

ԵՐԻՏԱՍԱՍՐԴ ԿԱՊԻՏԱԼԻՒՍ— Շնորհակալություն, շա՞տ, շա՞տ շնորհակալություն: Մնաք բարով:

ԲՈԼՈՐԸ— Գնաք բարով:

ԿԻՆ— (Աղջկան): Դունքան ճանաչո՞ւմ ես:

ԱՊՀԻԿ— Ալ:

ԳՐՈՂ— (Օեր կինոջը): Մենք իբրար միլում ենք, քաղցից ի՞մարկե, բայց մերը՝ մեր է, ինչից էլ որ ծագի:

ԿԻՆ — Թե այդպիս է, ևս գնամ:

ԳՐԱՊ — Մի շտապեք:

ԱՊՀԻԿ — Գնացեք, խնդրեմ: Վախենում եմ, որ չկարողանամ երկար դիմանալ:

ԿԻՆ — Մնաք բարով! (Գնում է: Աղջկը արագ մոտենում է գրողին:
Սեր կինը վերադառնում է): Կարծում եմ, պետք է ձեզ ասել. նա
ընկած է աստիճաններին:

ԳՐԱՊ — Ո՞վ!

ԿԻՆ — Այն երիտասարդը: Դե, մնաք բարով! (Խոյնափս ընկնում է):

ԳՐԱՊ — Մնաք բարով!

ԱՊՀԻԿ — (Գրողին): Ողջույն:

ԳՐԱՊ — Ողջույն: (Գրկում է աղջկան):

ԿԻՆ — Չէի կարծում, որ այդքան մոտ եմ մահվանը: Ներեցեք ինձ:

ԳՐԱՊ — Աշխեց, ոչինչ:

ԱՊՀԻԿ — Միրո՞ւմ եք ինձ:

ԳՐԱՊ — Դու այս քարերի նման հիասքանչ ես:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՅԻՏԱԼԻՒՍ — (Ներս է մտնում): Ես այստեղ ոշինչ չե՞մ
թողել:

ԳՐԱՊ — Չեմ կարծում, բայց կարող ես նայել:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՅԻՏԱԼԻՒՍ — (Նայում է շուրջը և հանկարծ տեսնում
աղջկան): Գիտեի, որ մի բան թողել եմ: Չե՞ս գա ինձ հետ:

ԱՊՀԻԿ — Խնդրում եմ, ճեռացիր, մեռիր:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՅԻՏԱԼԻՒՍ — Լավ, ես կճեռանամ, բայց չեմ մեռնի: Իմ
առջի մեծ ապագա կա: Մնաք բարով:

ԿԻՆ — Գնաս բարով! Թերթիկները չմոռանաս վերցնել:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԿԱՅԻՏԱԼԻՒՍ — Չեմ մոռանա:

Բայուր, քացի գրողից, բնենում են գետին: Գրողը վերադառնամ է իր աշխատանքին: Ներս է մտնում ՄԱՀԸ: Նա քարի դեմքով մի մարդուկ է:

ՄԱՀ — Այստեղ կենդանի մարդ կա՞...

ԳՐԱՊ — Ես ամբողջ ժամանակ ջանում եմ կենդանի մնալ... Ո՞վ եք
գուրեւ:

ՄԱՀ — Ես մահն եմ:

ԳՐԱՊ — Ինչպե՞ս եք:

ՄԱՀ — Լավ եմ, շնորհակալություն: Այս դիակները ես կտանեմ:
(Բարձրացնում է ծեր կնօց դին, դուրս է տանում և զցում: Լսվում
է տարօրինակ ձայն: Տանում է նաև երիտասարդ կապիտալիստին:
Հետ է զալիս աղջկան տանելու և գտնում է նրան գրողի գրկում:

Երկուան էլ փռված են գետնին): Հիմա բոլորն էլ մեռած են: Գործը թեթևացավ: Հետաքրքիր է, ի՞նչ էր գրում: (Մոտենում է գրամեթեային, հանում է բուղը և նայում): Ոշինչ չկա այս էջում: (Նայում է մյուս էջերին): Այստեղ էլ ոշինչ չկա: Բոլոր էջերն էլ մարուր են:

ԳԻՐՂ— (Աղջկան): Դու որևէ բան հիշո՞ւմ ես:

ԱՂՋԻԿ— Քարերն ու խաղողը: Իսկ դո՞ւք:

ԳԻՐՂ— Ես քեզ հմ հիշում:

ԱՂՋԻԿ— Դուք երջանի՞կ եք:

ԳԻՐՂ— Այս: Ամենից շատ որտե՞ղ կուզենայիր լինել հիմա:

ԱՂՋԻԿ— Ես միշտ երազել եմ կյանքումս գոնե մի անգամ լինել նյու ժորքում:

ԳԻՐՂ— Նյու ժորքում մեկ անգամ եղել եմ, կպատմեմ քեզ դրա մասին:

ՄԱՀ— Մի քիչ երածշտություն լսեմ: (Թնում է ձայնապնակը: Լույսը խավարում է, մահը պառկում է հատակին):

ԳԻՐՂ— Նյու ժորքը շատ հեռու է, նույնիսկ երբ այնտեղ ես: Եվ ամեն բանից մեծ է, հսկայական, նույնիսկ երբ աշբովդ ես նայում ու տեսնում: Եվ դա աշխարհի ամենախավավար ու ամենալուր տեղն է: (Բեմը միանգամից մրնում է, երածշտությունը դադարում): Զօ՞ռանը ամբողջ քաղաքը ծածկված է ձյունով և մարդիկ մեռնում են, ինչպես և ամռանը...